

Avrupa Birliği Bülteni

Sayı:3

Nisan 2003

Hazırlayan: Aysun Dinler

İÇİNDEKİLER

- 1- [AB-TÜRKİYE SON DAKİKA](#)
 - 1.1 [Gözden Geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi](#)
 - 1.2 [Verheugen'den Türkiye'ye Müzakere Tarihi](#)
 - 1.3 [Türkiye'nin Yerini Avrupa Kendisi Belirliyor](#)
 - 1.4 [Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kuruldu](#)
 - 1.5 [Avrupa'daki Türkler İçin Danışma Merkezi](#)
- 2- [ÖNEMLİ GELİŞMELER](#)
 - 2.1 [Avrupa Birliği'ne 10 Yeni Üye](#)
 - 2.2 [Güney Kıbrıs Üyelik Protokolünü İmzaladı](#)
 - 2.3 [Kıbrıs'ın Üyeliğine Yönelik Yorumlar](#)
 - 2.4 [AB Anayasası Oluşum Süreci Devam Ediyor](#)
- 3- [GENİŞLEME SÜRECİ](#)
- 4- [AB'DEN KISA KISA](#)
 - 4.1 [Natali Gazetecilik Ödülü](#)
- 5- [FAYDALI BİLGİLER](#)
 - 5.1 Aday ülkeler
 - [Malta](#)
 - [Güney Kıbrıs](#)
- 6- [ANKET](#)

[Sayfa Başı](#)

1.AB - TÜRKİYE SON DAKİKA

1.1. Gözden Katılım Ortaklığı Belgesi

AB Komisyonu Türkiye için gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi'ni açıkladı. Geçen sayımızda içeriğinden bahsettiğimiz gözden geçirilmiş "Katılım Ortaklığı Belgesi" ne aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

www.ikv.org.tr/turkiye-ab/quncel/quncel.html

[Sayfa Başı](#)

1.2. Verheugen'den Türkiye'ye Müzakere Tarihi

Daha önce Başbakan Abdullah GÜL'e Kopenhag siyasi kriterlerinin yerine getirilmesi ve çözüm sağlanması halinde Türkiye'nin 2011 yılında Avrupa Birliği'ne üye olabileceğini bildiren ve tartışmalara yol açan AB'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri Günter VERHEUGEN'in bu açıklamalarına ilişkin olarak konuşan Avrupa Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Sözcüsü Jean-Christophe FİLORİ; VERHEUGEN'in GÜL'e herhangi bir tarih vermediğini belirtmiştir.

Yapılan bu açıklamaları takip eden günlerde VERHEUGEN yeni bir açıklama yaparak Türkiye'nin belirtilen siyasi koşulları yerine getirmesi halinde 2005 yılının ilk yarısında tam üyelik müzakerelerine başlanabileceğini söylemiştir. VERHEUGEN iktidar partisinin Avrupa Birliği bilincine sahip olduğunu ve bu yönde gerçekleştirdiği reformların sürekli incelendiğini belirtmiş, ortaya çıkan sonuçların olumlu olması halinde vakit kaybetmeden müzakerelerin başlatılabileceğini belirtmiştir.

[Sayfa Başı](#)

1.3. Türkiye'nin Yerini Avrupa Kendisi Belirliyor

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği hakkında olumlu ya da olumsuz pekçok fikirler öne sürülmüş ve halen de sürülmektedir. Katılım müzakerelerinin yerine getirilmesine yönelik yapılan toplantılarla istenen kriterlerin yerine getirilmesine yönelik çalışmalar hızla devam etmektedir.

Avrupa Birliği'nin Genişlemeden Sorumlu Üyesi Günter VERHEUGEN son yaptığı açıklamalarda Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterleri çerçevesindeki reformları gerçekleştirmesi gerektiğine dair uyarılarda bulunmuştur. Yapılan çalışmaların sonucunda meydana gelecek olan gelişmelere göre 2004 yılı sonunda Türkiye için olumlu bir rapor çıkma ihtimalinin olduğunu belirten VERHEUGEN bu arada Kıbrıs'ta mevcut olan sorunun çözülmesine yönelik çalışmaların en iyi şekilde devam etmesi gerektiğini de sözlerine eklemiştir. Özellikle 42. Ortaklık Konseyi Toplantısının ardından değerlendirme raporunda idam cezası, diğer dillerde eğitim ve yayın izni ile OHAL konularında meydana gelen gelişmeler beğeniyile karşılanırken, basın ve ifade özgürlüğü, işkence ve ordunun siyasetteki yerine ilişkin AB'nin endişelerinin halen devam ettiği bildirilmiştir.

Bazı üye ülkelerden sürekli destek görmesinin yanında Türkiye artık üye olma yolunda ciddi adımlar atmış ülkeler bazında da değerlendirilmektedir. Bu ülkelerden olan Malta'nın Başbakanı öncelikle Kopenhag kriterleri yerine getirildiği takdirde Malta olarak Türkiye'yi açıktan destekleyeceklerini belirtmiştir. Gene destek veren, Türkiye'nin Avrupa ülkesi olduğuna dair bir açıklama da Avrupa Parlamentosu üyesi Dr.Hannes SWOBODA'dan gelmiştir. Ama SWOBODA da, MGK ve ordunun rolüne ilişkin değişikliklerin yanında, ülke bütünlüğünü bozmadan yapılacak Anayasal değişikliklerle Türkiye'yi Avrupa Birliği ülkesi yapma istikametinde çalışmalar yapılması gerektiğine işaret etmiştir.

Son olarak 10 ülkenin birliğe kabul edildiği Avrupa Konsey Toplantısında konuşan, AB Komisyonu Başkanı, AB derinleşme ve genişleme planı Penelop Projesi'nin fikir babası, Romano PRODİ'de AB'nin kapılarının Türkiye için halen açık olduğunu belirtmiştir.

[Sayfa Başı](#)

1.4. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kuruldu

AKP Grup Başkanvekilleri Salih KAPUSUZ, Eyüp FATSA, Faruk ÇELİK ve arkadaşlarının Meclis'te "AB İle İlişkiler Komisyonu" adıyla yeni bir komisyon kurulmasına ilişkin yasa önerisi, ismi "Avrupa Birliği'ne Uyum Komisyonu Kanunu Teklifi" şeklinde değiştirilerek mecliste kabul edilmiş ve AB Komisyonu kurulması yolunda bir adım atılmıştır.

Son olarak 15.04.2003 tarihli ve 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu 19.04.2003 tarihli ve 25084 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kanun ile, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izlemek ve müzakere etmek, Avrupa Birliği'ndeki gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmeler konusunda TBMM'yi bilgilendirmek ve istenildiğinde TBMM'ye sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak üzere, TBMM'de, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu kurulmuştur.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının üye tamsayısına oranı sonucu bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilecek olup, komisyon üyeleri belirlenirken İngilizce veya Fransızca'yı anlama, konuşma ve yazma düzeyinde bilen, Avrupa Birliği hukuku alanında uzman milletvekillerine öncelik tanınacaktır.

[Sayfa Başı](#)

1.5. Avrupa'daki Türkler İçin Danışma Merkezi Kuruluyor

Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk yurttaşlarıyla, ülkeye dönenlere danışmanlık hizmeti vermek amacıyla Ankara'da bir merkez kurulacaktır. Danışmanlık merkezi hizmetinin, kadınlar, çocuklar, emekliler gibi farklı konumdaki kişiler ile konuları ve tüm AB ülkelerini kapsayacak şekilde geliştirilmesi öngörülmektedir.

Proje kapsamında şu ana kadar hedef kitle olarak öğrenciler seçilmiştir. Merkez yardımıyla Türkiye'deki öğrenciler Almanya'daki eğitim sistemleri, burs vb. konularda bilgi edinebilecek, Almanya'daki Türk öğrenciler de Türkiye'deki eğitim sistemi hakkında bilgi alabileceklerdir.

Kaynak: www.abhaber.com

[Sayfa Başı](#)

2. AB'DEN ÖNEMLİ BAŞLIKLAR

2.1. Avrupa Birliği'ne 10 Yeni Üye

Yunanistan'ın başkenti Atina'da gerçekleşen ve AB genişleme süreci içerisinde önemli gelişmelere sahne olan Avrupa Konvansiyonu toplantıları sona ermiştir. Başbakan Abdullah GÜL' ün tepki olarak katılmadığı toplantıda ülkemizi Atina Büyükelçisi Yiğit ALPOGAN temsil etmiştir.

Sürekli olarak Tarihi An olarak nitelendirilen bu toplantıda 10 ülkenin, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Polonya, Slovenya ve Slovakya'nın katılım anlaşmaları imzalanmıştır. Bu 10 ülkenin Birliğe olan üyelikleri 01 Mayıs 2004 itibarıyla gerçekleşecektir. Bu ülkeler 17 Nisan 2003 tarihinden itibaren Avrupa Birliği Konseyi ile Konseyin hazırlık çalışmalarının gerçekleştiği kurul faaliyetlerine gözlemci olarak katılabileceklerdir.

Diğer aday ülkelere ilişkin olarak konuşma yapan Avrupa Birliği Komite Başkanı Romano PRODİ, Romanya ve Bulgaristan'ın 2007 yılında Birliğe girebilmek için sorumluluklarını yerine getirdiklerini, diğer aday ülkeler olan Türkiye, eski Yugoslavya Cumhuriyetleri ve Arnavutluk için de Birliğin kapılarının her zaman açık olduğunu belirtmiştir. Bu ay içinde İtalya Başbakanı Silvio BERLUSCONİ'nin ABD'ye karşı Avrupa'yı güçlendirmek maksadıyla Rusya'yı da Avrupa Birliği'ne dahil etme önerisine karşın PRODİ şu an için Rusya'dan ve Fas'a kadar diğer ülkelerin Avrupa ile çok sıkı ilişkilerinin olacağını, Rusya'nın bulunduğu konumu koruyacağını belirtmiştir.

[Sayfa Başı](#)

2.2. Güney Kıbrıs Üyelik Protokolünü İmzaladı

Yıllardır süregelen Kıbrıs sorunu adanın Rum tarafının Avrupa Birliği üyesi sürecine girmesiyle yeni bir boyut kazanmıştır.

Bir çözüm bulmak amacıyla üretilen fikirler, BM Genel Sekreteri Kofi ANNAN'ın devreye girmesi ve sınırların belirlenmesine yönelik yeni planlar sunması ile ilgili çalışmalar yapıldı. Rum tarafı sonunda amacına ulaşmıştır. Kıbrıs Rum Yönetimi Lideri Tassos PAPADOPULOS, Ankara'nın tüm çabalarına rağmen "Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı" olarak üyelik protokolünü imzalamıştır. PAPADOPULOS üyeliğin adada mevcut sorunların çözümünü engellemeyeceğini, çalışmalara hiç kesintisiz devam edileceğini belirtmiştir.

Diğer yandan Türkiye bu konuda en başından beri mevcut olan rahatsızlığını dile getirmekte geç kalmamıştır. Dışişleri Bakanı Abdullah GÜL törene katılmamış, imza töreninde ülkemizi Atina Büyükelçisi Yiğit ALPOGAN temsil etmiştir.

Üyelik protokolünün imzalanmasından sonra Güney Kıbrıs'a gelen Yunan Başbakanı Simitis'in en tartışmalı sözleri "Enosis'i başardık" olmuştur. Bu yorumlar Kuzey Kıbrıs'ta büyük tartışmalara yol

açmıştır. Konuşmayı Kuzey Kıbrıs'taki ana muhalefet partisi Toplumcu Kurtuluş Partisi Başkanı "Simitis'in dili sürçmüştür" şeklinde yorumlarken, Cumhuriyetçi Türk Partisi Başkanı Mehmet Ali TALAT Enosis sözcüğünün birleşme, bütünleşme anlamına geldiğini, bu sebeple PAPADOPULOS'un Avrupa Birliği'nin yeni üyelerin katılımıyla yeni bir bütünlük oluştuğunu belirtmek istemiş olabileceğini, yani konunun Yunanistan azizliğinden kaynaklanma ihtimalinden dolayı konuşmanın dile vakıf birisi tarafından yorumlanması gerektiğini belirtmiştir.

[Sayfa Başı](#)

2.3. Kıbrıs'ın Üyeliğine Yönelik Yorumlar

Adadaki sorunun nasıl çözülecek? Sınırlar nasıl belirlenecek? Yunanistan ve Türkiye'nin, sorunun çözümündeki rolü nedir? Çözüme yönelik faaliyetler Türkiye'nin AB üyelik konumunu nasıl etkileyecek? Son 29 yıldır çözümlenemeyen problemler yumağına Rum tarafının üyelik protokolüne imza atmasıyla bir ilmek daha atılmıştır.

İmza öncesi ve sonrası Avrupa Birliği ülkeleri, AB kurum yetkilileri ve vatandaşlar pek çok yorumda bulunmuşlardır. Yapılan anketlerden değişik fikirler ortaya çıkmış, sonuçlardan bazılarının Türk bazılarının ise Rum tarafını destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

Enosis'i başardık sözleriyle büyük tepki toplamasından sonra lafını geri alan Yunanistan Başbakanı hemen arkasından da adadaki mevcut sorunu çözmek için her iki tarafın uzlaşma yolunda gerçekleştireceği her türlü faaliyetin önemini belirten açıklamalarda bulunmakta geç kalmamıştır. Burada SİMİTİS'in önemle üzerinde durduğu konu alınacak her türlü kararın AB müktesebatına uygun olmasıdır. Diğer yandan Annan Barış Planı'nda değerlendiren SİMİTİS bu konuda da yeni düzenlemeler yapılması gerektiğini belirtmiştir. SİMİTİS konuyu ılımlı bir yaklaşım ile değerlendirmesine rağmen Rum tarafının üyelik protokolünü imzalamasından sonra Kıbrıslı Türk Muhalefet Partileri ile yaptığı görüşmelerde herhangi bir çözüm olmadan Parlamento'da Türkler için sandalye bırakılmaması ve gene çözümden önce Türkçe'nin AB'nin resmi dilleri arasına alınmamasına ilişkin yaptığı açıklamalar ile Türk tarafında yeni tartışmaların meydana gelmesine yol açmıştır.

Zaten toplantıya katılıma yönelik tepkisi olan DENKTAŞ konuyla ilgili yorum yapmamıştır. Diğer yandan muhalefet partileri artık DENKTAŞ'ın değil halkın kararlarının önemli olduğunu belirterek alınan kararlara rağmen toplantının iki tarafın uzlaşma sürecine yönelik meydana gelen bir gelişme olduğunu belirtmişlerdir.

Yunan Hükümet Sözcüsü Hristos PROTOPAPAS'ın Türkiye'nin üyeliğinin Avrupa Birliği'nin bütün üye ülkeleri için yararlı olacağını inandığına dair açıklamalarda bulunmasına rağmen Avrupa Parlamentosu'nun İngiliz üyesi Geoffrey Van ORDEN Avrupa Parlamentosu'nun Kıbrıs Türklerinin ihtiyaçlarının gözardı ettiği, Türkiye'nin gerçek dostlarının Amerika Birleşik Devletleri ile İngiltere olduğuna ilişkin yorumda bulunmuştur.

Görülmektedir ki yıllardır süregelen anlaşmazlık yalnızca ada içinde taraflar arasındaki mevcudiyetini sürdürmekle kalmamıştır; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hükümeti, muhalefet partileri ve halkı arasında varlık göstermesinin yanında Avrupa Birliği ülkeleri arasında da ihtilaf görülmektedir. Çözümü zaman içinde meydana gelen gelişmeler gösterecektir.

[Sayfa Başı](#)

2.4. AB Anayasası Oluşum Süreci Devam Ediyor

Geçen ay Odamız AB Bülteni'nde taslak metni yer alan Avrupa Birliği Anayasası'nın çalışmalarına yönelik hazırlıklar son hızıyla devam etmektedir.

Geçen ayki bültenimizde belirlenen başlıklar yer almıştır. Bazı başlıklar ise ilgili çalışma grupları taslak metinleri henüz tamamlanamadığı için belirtilmemiştir. Aşağıdaki linkten çalışmalarını tamamlanarak yeni oluşturulan maddelerin de yer aldığı "Avrupa Anayasasını Kuran Anlaşma Maddelerinin Taslak Metni" yer almaktadır:

www.ikv.org.tr/turkiye-ab/guncel/guncel.html

[Sayfa Başı](#)

3. GENİŞLEME SÜRECİ

- Bu ay genişleme sürecine ilişkin en önemli olay 10 yeni ülkenin üyelik protokollerini imzalaması olmuştur. Bu gelişmeyi takiben Avrupa Birliği Komisyonu, bu 10 ülkeye seçimler esnasında bu ülke vatandaşlarının oy kullanabilmelerini yanında seçimlerde aday olabilmelerini sağlayacak olan gerekli düzenlemeleri yapmalarına ilişkin talimatta bulunmuştur.
- Diğer bir haber Macaristan'dan gelmiştir. Avrupa Birliği'ne ilişkin olarak yapılan referandumda katılımın düşük olmasına karşın sonuç AB'ne katılım yönünde olmuştur. Bu referandumlar Mayıs ayında Litvanya ve Slovakya'da gerçekleştirilecektir.
- Genişleme sürecine ilişkin olarak yapılan görüşmeler çerçevesinde tekstil ve giyim sektörünün imalata yönelik iş kolunun %15'inin Polonya'da, % 3.5'unun Litvanya'da ve %40'ünün da Türkiye'de temsil edildiğinin açıklanması sonrasında, Avrupa Birliği'ne aday ve yeni üye ülkelerin taşıdığı önem itibarıyla bu konunun en kısa zamanda Avrupa Komisyonu'nun yapacağı bir toplantıda tartışılması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

4. AB'DEN KISA KISA...

4.1. Natali Gazetecilik Ödülü

1992 yılında Avrupa Komisyonu tarafından kurulan ve Uluslararası Gazetecilik Federasyonu tarafından yönetilen bir ödül olan ve kalkınma işlerinden sorumlu bir Komiser, insan hakları destekçisi Lorenzo NATALİ'nin anısına her yıl verilen Natali Gazetecilik Ödülü için bu yıl da başvurular beklenmektedir. Bu ödül kalkınma, demokrasi ve insan hakları ile ilgili haber yapan gazetecilere verilmektedir. Uluslararası Gazeteciler Federasyonu tarafından bu ödül 2003 yılında 5 bölgeye verilecektir. Bunlar; Avrupa (AB'ye üye olan ve üye olmayan ülkeler), Afrika, Arap dünyası, İran ve İsrail, Asya ve Pasifik, Latin Amerika ile Karayipler.

Ödülü almaya hak kazananlar medya mensupları ile kalkınma ve insan hakları konusunda çalışan profesyonellerden oluşan bağımsız jüri tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Kasım 2003'te Brüksel'de yapılacak tören ile duyurulacak, kazananlar ayrıca 10.000Euro para ödülü almaya hak kazanacaklardır.

Kimler Katılabilecek, Başvuru Nasıl Yapılacak?

Bu yılki ödüllendirmeye yukarıda belirtilen bölgelerden, 1 Ocak 2002 ile 31 Aralık 2002 tarihleri arasında insan hakları, demokrasi ve kalkınma ile ilgili haber yapan gazeteciler katılabileceklerdir.

Başvuru için katılım formunun doldurulması ve mail veya faks yoluyla ilgili adrese ulaştırılması yeterli olup son başvuru tarihi 30 Mayıs 2003 olarak belirlenmiştir.

Yarışma ile ilgili daha fazla bilgi ve başvuru formu için:

www.ifj.org./hrights/lorenzo/inpr.html

5. FAYDALI BİLGİLER

Bültenimizin bu ayki faydalı bilgiler köşesinde Avrupa Birliği'ne aday ülkelerden ve ile ilgili bazı önemli bilgiler bulacaksınız:

Malta:

Nüfus:	383000
GSMH:	4 Milyar \$
Kişi başına GSMH :	10.500 \$
İşsizlik Oranı:	%5,3

Daha önce AB'ye üyelik için iki kere başvuran Malta'nın sahip olduğu kaynaklar kireçtaşı ve elverişli coğrafik konumdan oluşmaktadır. İhtiyacı olan yiyeceğin çok küçük bir kısmını kendisi üretebilen, tatlı su kaynağı sınırlı olan bu ülkenin önemli bir gelir kaynağı da turizmdir. Malta'nın ekonomisi dış ticarete, turizme ve imalata bağlıdır.

Geçtiğimiz günlerde üyelik protokolünün imzalanmasıyla ülkede yaşanan coşkunun aksine, Avrupa Birliği'ne girme konusunda ortaya çıkan görüş ayrılıklarının yanısıra mevcut bütçe açıkları da Malta'da endişe uyandıran konulardandır.

Güney Kıbrıs:

Nüfus:	700 bin
GSMH:	8.9 Milyar \$
Kişi başına GSMH :	13.389 \$
İşsizlik Oranı:	%3,6

İmalat, dış ticaret, balıkçılık, enerji, hizmet, turizm, el sanatları, taşımacılık sektörlerinde faaliyet gösteren ülke ekonomisi dünya ekonomisinde meydana gelen yavaşlamadan etkilenmiştir.

Her ne kadar Avrupa Komisyonu, 1993 yılında üyelik başvurusu yaptığında başvuruyu reddetmiş ve AB'ye adaylık konusunda değerlendirmenin adada mevcut ayrılığın ortadan kaldırılmasından sonra başlayacağını belirtmesi de geçen yıllar ve mevcut politikada meydana gelen değişikliklerin sonucunda Güney Kıbrıs üye ülke protokolünü diğer 9 ülke ile imzalamıştır.

6. ANKET

Önerge: Avrupa Birliği'nde meydana gelecek gelişme, Birliğin işlerliğinde bir karışıklık meydana getirecektir.

ADAY ÜLKELER:

Ülkeler	Katılıyorum	Katılmıyorum	Bilmiyorum%	TOPLAM%
---------	-------------	--------------	-------------	---------

	veya Tamamen Katılıyorum %	veya Hiç Katılmıyorum%		
Bulgaristan	50	47	3	100
Kıbrıs Rum Kesimi	46	40	15	100
Çek Cumhuriyeti	56	39	5	100
Estonya	58	42	0	100
Macaristan	57	41	3	100
Letonya	48	45	5	100
Litvanya	48	48	5	100
Malta	42	49	8	100
Polonya	46	47	7	100
Romanya	48	47	6	100
Slovakya	40	53	8	100
Slovenya	48	48	5	100
Türkiye	47	48	5	100
BÜTÜN ADAY ÜLKELER ORT.	48	47	5	100

[Sayfa Başı](#)

ÜYE ÜLKELER:

Ülkeler	Katılıyorum veya Tamamen Katılıyorum%	Dezavantajdır%	Bilmiyorum%	TOPLAM%
Belçika	88	11	1	100
Danimarka	78	79	3	100
Almanya	74	23	3	100
İspanya	74	23	2	100
Fransa	85	14	2	100
Finlandiya	84	12	5	100
Yunanistan	62	37	1	100
İrlanda	69	25	6	100
İtalya	63	36	2	100
Lüksemburg	87	10	3	100
Hollanda	90	9	1	100
Avusturya	78	20	2	100
Portekiz	83	16	1	100
İsveç	52	42	7	100
İngiltere	71	22	7	100
BÜTÜN ÜYE ÜLKELER ORT.	74	23	3	100

[Sayfa Başı](#)